

Implementeringsguide for Artificial Intelligence Management System (AIMS)

AdviseTechs rammeverk

**Advise
Tech.**

**AIMS –
Artificial
Intelligence
Management
System**

Informasjon og versjonskontroll

Dette dokumentet er ment som et **intern dokument** for AdviseTech i deres arbeid med rådgivning.

Utformingen av dette dokumentet har vært assistert av AI – ved bruk av ChatGPT, mens innholdet er basert på ISO/IEC42001 foundation og AdviseTechs eget rammeverk

Version	Date	
Draft	01.10.2025	Første draft versjon

Hva er Artificial Intelligence Management System (AIMS)

AIMS – Artificial Intelligence Management System

AdviseTechs AIMS rammeverk er bygget på ISO/IEC 42001 og gir en grunnleggende forståelse av den første internasjonale standarden for AI-ledelsessystemer (AIMS).

ISO/IEC 42001 er en global standard som gir en strukturert ramme for utvikling, drift og forbedring av kunstig intelligens systemer som etterlever regelverk.

Standarden bygger på Plan–Do–Check–Act (PDCA)-metodikken, kjent fra andre ISO-standarder som 9001 og 27001.

Dette rammeverket er designet til fortsatt å være relevant selv om AI-produktene stadig utvikler seg.

Din bedrift trenger ikke å sertifisere seg i ISO-standarden for å ta i bruk AdviseTechs AIMS rammeverk.

Hvorfor implementere AIMS

Konkurransefortrinn og tillit

- Bedriften demonstrerer ansvarlig AI-praksis
- Dokumenterte prosesser øker sjansen for kontrakter med krav om AI-etterlevelse
- Bedriften bygger kundetillit og styrker sin merkevare
- Bedriften får et tydelig salgs- og differensieringsfortrinn

Redusere og kontrollere risiko

- Redusert organisatorisk risiko i forbindelse med dine AI-systemer (roller og ansvar klart definert og sikrer kompetansebygging)
- Kontroll over teknologisk og operasjonell risiko
- Rammeverket legger til rette for at hele AI-livssyklusen (data, trening, drift, oppdatering) er under kontroll
- Redusert datarisiko grunnet krav til å kunne forklare AI-modellens beslutninger
- Systematisk testing minimerer risiko for diskriminerende eller skjeve beslutninger

Regulatorisk beredskap/proaktivitet

- Forbereder organisasjonen på EUs AI Act og andre reguleringer
- Rammeverkets styringssystemstruktur gjør det lettere å demonstrere etterlevelse og minske risikoen for brudd på etterlevelse

Revisjon og etterprøvbarhet

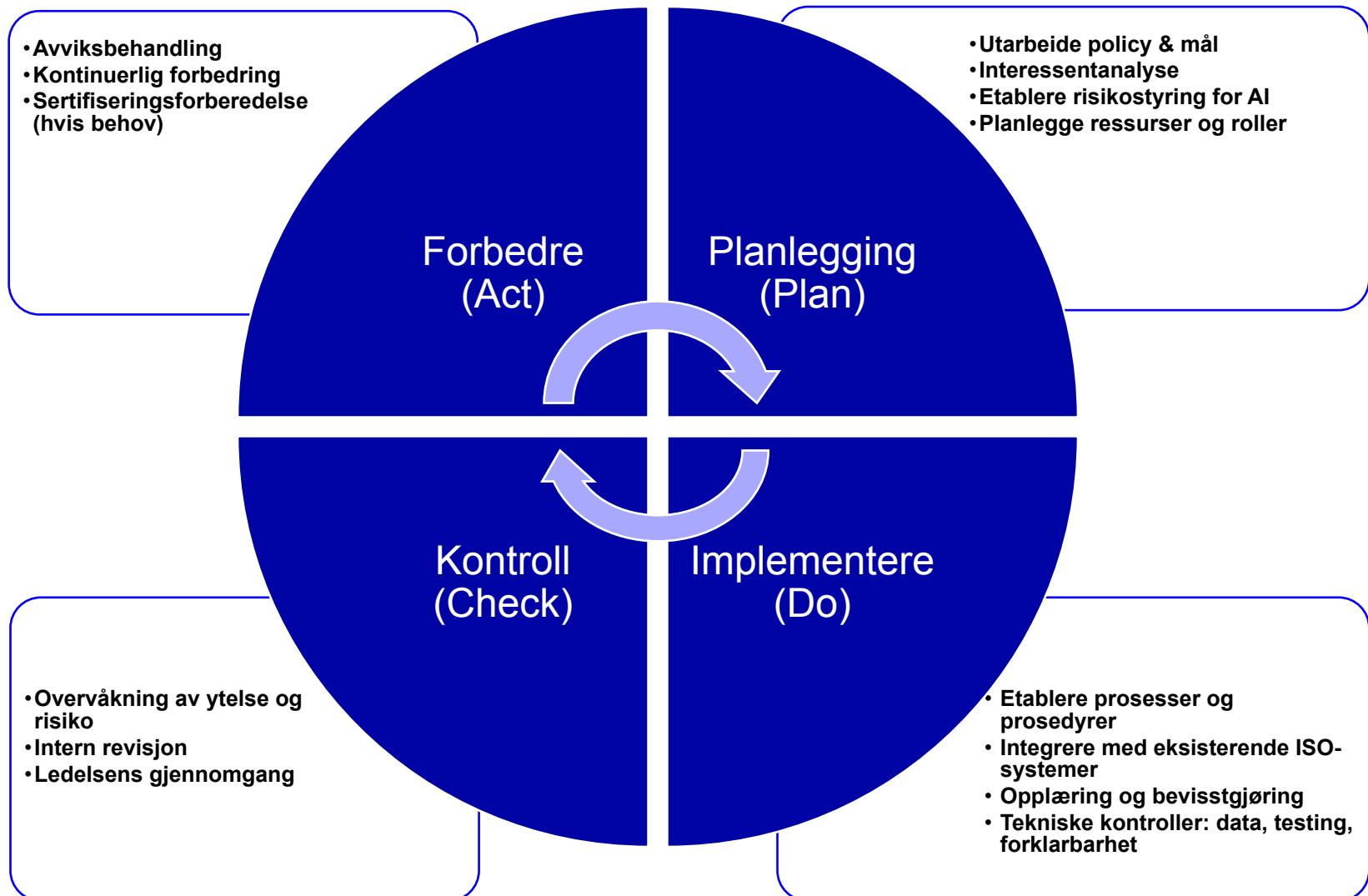
- Sporing sikrer at alle endringer i modeller, datasett og beslutninger skal være dokumenterte.
- Regelmessige kontroller identifiserer svakheter før de blir reelle problemer.
- Ledelsesinvolvering sikrer kontinuerlig eierskap og korrigende tiltak ved behov.

Integrering i eksisterende kvalitetsarbeid

- Sømløs integrering i eksisterende styringssystemer og kompatibel med ISO 9001, 27001 og andre standarder bedriften måtte ha
- Unngår dobbeltarbeid gjennom gjenbruk av eksisterende prosesser
- Krav til datakilder, representativitet og validering gir økt data kvalitet

AIMS - AdviseTechs implementeringsmodell

Hva din bedrift sitter igjen med etter implementeringen

Et strukturert og dokumentert AI styringssystem, som gir din bedrift trygghet, effektivitet og konkurransefortrinn:

- Styringssystem** som dekker hele AI-livssyklusen: fra datainnsamling til modellovervåkning
- Kontroll på dine risiko** i forbindelse med dine AI-systemer
- Definerte **AI-prinsipper** for dine ansatte – for etterlevelse på en samordnet måte
- Robusthet gjennom etablering av **overvåkning og kontinuerlig forbedring**, slik at problemer oppdages tidlig
- Dokumentert etterlevelse av en **internasjonalt anerkjent standard** som bygger merkevare og omdømme
- Regulatorisk** beredskap og etterlevelse
- Gjør virksomheten **fremtidsklar** for AI-transformasjon på en trygg og kontrollert måte

AI modenhetsnivåer og AIMS

Level 5 – Transformasjonell

Strategisk integrasjon

AI driver virksomhetens forretningsmodell, er en del av «business DNA»

Level 4 – Systematisk

Agentdrevet arbeidsflyt
Automatisering og samhandling mellom systemer

AI er integrert bredere i virksomheten, nye produkter/tjenester har AI innebygd

Level 3 – Operasjonell

Løsninger er i produksjon

Prosessforbedring og kompetansebygging

Økt effektivitet og bedre beslutningsstøtte

Level 2 – Active

Utforskning og individuell bruk
(Språk modell adopsjon)

Personlig produktivitet og eksperimentering

AIMS bør implementeres fullt fra dette modenhetsnivå, for å sikre ansvarlig og sikker implementering og etterlevelse av AI systemer i din bedrift

Elementer fra AIMS bør vurderes på dette tidspunkt, som f.eks. forankring av AI i bedrifterstrategi, AI policy, asset management, risk assessment, roller og ansvar

Level 1 - Kjennskap

Kjennskap til AI

Benytter ikke AI som verktøy i forretningen

Hvilken rolle tar din bedrift i AI adopsjonsreisen ?

Deployer/Bruker:

Når organisasjonen bruker et AI-system som er utviklet av en annen aktør, eller et åpent verktøy (f.eks. ChatGPT, Copilot, etc.) i yrkesmessig sammenheng.

Provider/tilbyder:

Når dere **lager** eller **tilpasser** et AI-system som dere stiller til rådighet for andre.

Level 5 – Transformasjonell

Strategisk integrasjon

AI driver virksomhetens forretningsmodell, er en del av «business DNA»

Level 4 – Systematisk

Agentdrevet arbeidsflyt
Automatisering og samhandling mellom systemer

AI er integrert bredere i virksomheten, nye produkter/tjenester har AI innebygd

Level 3 – Operasjonell

Prosessforbedring og kompetansebygging

Økt effektivitet og bedre beslutningsstøtte

Level 2 – Active

**Utforskning og individuell bruk
(Språk modell adopsjon)**

Personlig produktivitet og eksperimentering

Level 1 - Awareness

Kjennskap til AI

Benytter ikke AI som verktøy i forretningen

AIMS implementerings faser

Forberedelse og forankring

- Ledelsesstøtte, Gap-analyse, Definere scope og omfang

Plan

- Utarbeide policy & mål
- Interessentanalyse
- Etablere risikostyring for AI
- Planlegge ressurser og roller

Implementering

- Etablere prosesser og prosedyrer
- Integrere med eksisterende ISO-systemer
- Opplæring og bevisstgjøring
- Tekniske kontroller: data, testing, forklarbarhet

Kontroll

- Overvåkning av ytelse og risiko
- Intern revisjon
- Ledelsens gjennomgang

Forbedre

- Avviksbehandling
- Kontinuerlig forbedring
- Sertifiseringsforberedelse (hvis behov)

Implementeringsmodell – full implementering

Inkludert forslag til templates/maler

Full implementering av AIMS – level 3, 4 og 5

Forberedelse & forankring

Planlegging (PLAN)

Formål: Sette rammer, policy og tydelige mål.

Aktiviteter:

- Utarbeide en *AI-policy* (etikk, transparens, ansvar).
- Identifisere *interessenter* (kunder, ansatte, regulatorer) og deres forventninger.
- Etablere *risikostyringsramme* for AI (inkludere bias, datasikkerhet, compliance).
- Definere *roller og ansvar* (f.eks. AI compliance officer, data steward, modell-eier).
- Utarbeide *målbare KPI-er* for AI-kvalitet og etterlevelse.

Templates:

- Mal for AI-policy
- Mal for interessentanalyse
- Mal for risikovurdering (AI-spesifikk)
- Mal for rolle- og ansvarsdefinisjon

Formål: Sikre at toppledelsen forstår formålet med AIMS og gir nødvendig støtte i implementering og oppfølgingsfasen

Aktiviteter:

- Forankring av Ai strategi i bedriftens strategi
- Avklare forventninger og sikre ressurser
- Avdekke mangler knyttet til AI-spesifikke krav (risikostyring, etikk, forklarbarhet, modell-logging osv.)
- Identifisere hvilke prosesser og dokumenter som allerede finnes (fra f.eks. ISO 9001 eller 27001)
- Definere hvilke AI-systemer i bedriften som omfattes

Implementering (DO)

Formål: Bygge og rulle ut de faktiske prosessene.

Aktiviteter:

- Dokumentere prosesser for *AI-livssyklus*: datahåndtering → utvikling → testing → release → drift
- Etablere *prosedyrer* for datasettkvalitet og modelltrenings.
- Integre AI-prosesser i eksisterende kvalitetssystemer (i.e ISO 9001, 27001) – ved behov
- Gi *opplæring* til utviklere, ledere og brukere om ansvarlig AI.
- Bygge *kontroller og sjekkpunkter* inn i DevOps/Mlops pipelines.

Templates:

- Mal for AI-livssyklusprosess
- Mal for datasettkvalitetssjekk
- Mal for modellutviklingsprotokoll
- Mal for opplæringsplan

Kontroll (CHECK)

Formål: Overvåke at systemet fungerer og etterleves.

Aktiviteter:

- Etablere overvåkning av AI-systemer (ytelse, bias, drift, feil).
- Implementere *revisionslogger* for treningsdata og modellendringer.
- Gjennomføre *interne revisjoner* og etterlevelse - sjekker.
- Rapportere status til ledelsen regelmessig.
- Identifisere avvik og forbedringsområder.

Templates:

- Mal for monitoreringsrapport
- Mal for intern revisjonssjekkliste
- Mal for avviksrapport

Forbedring (ACT)

Formål: Sikre kontinuerlig forbedring og sertifiseringsberedskap.

Aktiviteter:

- Håndtere avvik og sette inn korrigende tiltak
- Oppdatere *policyer og prosedyrer* ved nye regulatoriske krav (f.eks. EU AI Act)
- Planlegge og dokumentere *kontinuerlig forbedring*
- Forberede seg til ekstern revisjon/ sertifisering (gjennomføre pre-audit) – hvis behov
- Etablere *best practice-bibliotek* internt for AI

Templates:

- Mal for avvikshåndtering og tiltak
- Mal for kontinuerlig forbedringsplan
- Mal for sertifiseringsforberedelse

Implementeringsmodell – light versjon

Inkludert forslag til templates/maler

Light implementering av AIMS – level 2

Forberedelse & forankring

Planlegging (PLAN)

Formål: Sette rammer, policy og tydelige mål.

Aktiviteter:

- Utarbeide en AI-policy (etikk, transparens, ansvar).
- Identifisere interne *interessenter* og deres forventninger.
- Etablere *risikostyringsramme* for AI (inkludere bias, datasikkerhet, compliance).
- Definere *roller og ansvar* (f.eks. AI compliance officer, data steward, modell-eier).
- Utarbeide *målbare KPI-er* for AI-kvalitet og etterlevelse.

Templates:

- Mal for AI-policy
- Mal for interessentanalyse
- Mal for risikovurdering (AI-spesifik)
- Mal for rolle- og ansvarsdefinisjon

Formål: Sikre at toppledelsen forstår formålet med AIMS og gir nødvendig støtte i implementering og oppfølgingsfasen

Aktiviteter:

- Forankring av AI strategi i bedriftens strategi
- Avklare forventninger og sikre ressurser
- Avdekke mangler knyttet til AI-spesifikke krav (risikostyring, etikk, forklarbarhet, modell-logging osv.)
- Identifisere hvilke prosesser og dokumenter som allerede finnes (fra f.eks. ISO 9001 eller 27001)
- Definere hvilke AI-systemer i bedriften som vil kunne omfattes

Implementering (DO)

Formål: Bygge og rulle ut de faktiske prosessene.

Aktiviteter:

- Integrere light AI-prosesser (definert i PLAN) i eksisterende kvalitetssystemer (i.e ISO 9001, 27001) – ved behov
- Gi *opplæring* til utviklere, ledere og brukere om ansvarlig AI.

Templates:

- Mal for opplæringsplan

Kontroll (CHECK)

Formål: Overvåke at systemet fungerer og etterleves.

Aktiviteter:

- Gjennomføre *interne revisjoner* og etterlevelse – sjekk av definerte light prosesser
- *Rapportere status* til ledelsen regelmessig.
- *Identifisere avvik* og forbedringsområder.

Templates:

- Mal for intern revisjonssjekkliste
- Mal for avviksrapport

Forbedring (ACT)

Formål: Sikre kontinuerlig forbedring og sertifiseringsberedskap.

Aktiviteter:

- Håndtere *avvik* og sette inn korrigende tiltak
- Oppdatere *policyer og prosedyrer* ved nye regulatoriske krav (f.eks. EU AI Act)
- Planlegge og dokumentere *kontinuerlig forbedring*
- Etablere *best practice-bibliotek* internt for AI

Templates:

- Mal for avvikshåndtering og tiltak
- Mal for kontinuerlig forbedringsplan

Roller i AU Act og hva vi må forholde oss til

Roller i EU AI Act

Rolle i EU AI Act	Når rollen gjelder	Praktiske konsekvenser
Provider (tilbyder / utvikler)	Når organisasjonen lager eller tilpasser et AI-system som dere stiller til rådighet for andre.	Må etablere dokumentert risikostyring, kvalitetssystem og teknisk dokumentasjon.
		Må gjennomføre samsvarsverdning og CE-merking for høyrisiko-systemer.
		Må melde systemet inn i EUs database for høyrisiko-AI.
Deployer (bruker / operatør)	Når organisasjonen bruker et AI-system som er utviklet av en annen aktør, eller et åpent verktøy (f.eks. ChatGPT, Copilot, etc.) i yrkesmessig sammenheng.	Må sikre at systemet brukes som beskrevet av leverandøren.
		Må sørge for menneskelig kontroll og at data som mates inn er korrekte.
		Må informere ansatte og brukere dersom systemet brukes til beslutninger som påvirker dem.
Distributor	Når organisasjonen markedsfører eller tilbyr et AI-produkt utviklet av andre, uten å endre det.	Må sjekke at produktet er CE-merket og oppfyller kravene.
		Må informere kundene om bruksvilkår og sikkerhetsadvarsler.
Importer	Når organisasjonen introduserer et AI-verktøy som ikke tidligere er registrert på EU-markedet.	Må kontrollere at leverandøren følger AI Act.
		Må sørge for at EU-representant er utpekt og dokumentasjon foreligger.
Authorized Representative	Når organisasjonen representerer en utenforliggende utvikler i EU.	Må kunne vise dokumentasjon til myndigheter, bistå ved inspeksjoner og ha oversikt over samsvarsarbeidet.
Manufacturer (produktprodusent)	Når AI er integrert i produkter som omfattes av annet CE-regelverk (maskindirektiv, medisinsk utstyr osv.).	Må sørge for at både produkt og AI-komponent tilfredsstiller relevante direktiv.